

Lolland-Falsters
Folketidende.

Maribo Amts politiske Avis og Avertissementsblad.

10. Hærg.

Freitag den 4de Oktober 1912.

№. 230.

Lolland-Falsters Folketidende 1873-2008
Maribo Amts politiske Avis og Avertissementsblad
Fredag den 4de Oktober 1912

Peter Freuchen
om den danske Grøn-
landsmission.

—:—
Et skarpt Angreb.

Med „Hans Egede“, som forleden kom tilbage fra Grønland, var der blandt andet Post fra den tidligere Nykøbingenser Hr. Peter Freuchen. Den indeholdt en Artikel om den danske Grønlandsmission, som i Dag offentliggøres i Politiken. Artiklen er formet som et skarpt Angreb paa Missionens Virksomhed, og den faar nogen Vægt ved det Kendskab, Hr. Freuchen har til Forholdene deroppe. Han har nu i en Aarrække levet i det intimeste Samliv med Grønlænderne og har taget en indfødt Grønlænderinde til Ægte.

Peter Freuchen

om den danske Grøn-
landsmission.

- : -

Et skarpt Angreb.

Med "Hans Egede", som forleden kom tilbage fra Grønland, var der blandt andet Post fra den tidligere Nykøbingenser Hr. Peter Freuchen. Den indeholdt en Artikel om den danske Grønlandsmission, som i Dag offentliggøres i Politiken. Artiklen er formet som et skarpt Angreb paa Missionens Virksomhed, og den faaar nogen Vægt ved det Kendskab, Hr. Freuchen har til Forholdene deroppe. Han har nu i en Aarrække levet i det intimeste Samliv med Grønlænderne og har taget en indfødt Grønlænderinde til Ægte.

Han kritiserer i stærke Ord det „Skolevæsen“, der er indført i Grønland. Det er den rene Karikatur af et Skolevæsen og et Sted viste det sig ved Inspektionen, at ikke et eneste af Børnene kunde læse og naturligvis langt mindre skrive, skønt der var holdt en Kateket dér paa Stedet i flere Aar. Seminariet i Godthaab udklækker et Kuld af halvstuderede Grønlændere, som føler sig selv hævet højt over deres Landsmænd, men som en Mand, der bedre end nogen anden er inde i grønlandske Spørgsmaal, har sammenlignet med den bekendte Negertype med Dobbeltflipper og Sivsko.

Den danske Mission er Skyld i, at den grønlandske Nationalitet ødelægges, og dette Arbejde er nu ogsaa begyndt blandt Polareskimoerne. Hr. Peter Freuchen skriver herom:

Han kritiserer i stærke Ord det „Skolevæsen“, der er indført i Grønland. Det er den rene Karikatur af et Skolevæsen og et Sted viste det sig ved Inspektionen, at ikke et eneste af Børnene kunde læse og naturligvis langt mindre skrive, skønt der var holdt en Kateket dér paa Stedet i flere Aar. Seminariet i Godthaab udklækker et Kuld af halvstuderede Grønlændere, som føler sig selv hævet over deres Landsmænd, men som en Mand, der bedre end nogen anden er inde i grønlandske Spørgsmaal, har sammenlignet med den bekendte Negertype med Dobbeltflipper og Sivsko.

Den danske Mission er Skyld i, at den grønlandske Nationalitet ødelægges, og dette Arbejde er nu ogsaa begyndt blandt Polareskimoerne. Hr. Peter Freuchen skriver herom:

„Hvad Fremtiden bærer i sit Skød ved jeg ikke, men jeg frygter, at det er Meningen, at Nationalfølelsen skal udslættes her ogsaa. Her er en dansk Grønlandsmissionær, og han har døbt tre. De hed før Itukusuk, Torngé og Kasaluk, nu hedder de Thomas, Moses og Louise, Ord, som Eskimoerne ikke kan udtale, det bliver til Tomarsé, Morsisé og Lovesaé. Hvorfor Præsten ikke antager, at de kan være lige gode kristne, uden at der begaaes den samme Vandalisme som i dansk Grønland, hvor Præsterne har taget deres smukke eskimoiske Navne og erstattet dem med andre, mest bibelske, men ogsaa danske, hvoraf de ikke kan udtale et eneste ordenligt, ved jeg ikke. Det kan maaske for mange synes betydningsløst, om en Mand hedder Torngé eller Moses, men det er blot Begyndelsen til at udslætte Nationalitetsfølelsen her ogsaa.

”Hvad Fremtiden bærer i sit Skød ved jeg ikke, men jeg frygter, at det er Meningen, at Nationalfølelsen skal udslættes her ogsaa. Her er en dansk Grønlandsmissionær, og han har døbt tre. De hed før Itukusuk, Torngé og Kasaluk, nu hedder de Thomas, Moses og Louise, Ord som Eskimoerne ikke kan udtale, det bliver til Tomarsé, Morsisé og Lovesaé. Hvorfor Præsten ikke antager, at de kan være lige saa kristne, uden at der begaaes den samme Vandalisme som i dansk Grønland, hvor Præsterne har taget deres smukke eskimoiske Navne og erstattet dem med andre, mest bibelske, men ogsaa danske, hvoraf de ikke kan udtale et eneste ordentligt, ved jeg ikke. Det kan maaske for mange synes betydningsløst, om en Mand hedder Torngé eller Moses, men det er blot Begyndelsen til at udslætte Nationalitetsfølelsen her ogsaa.

Hvor er Oplysningen dog elendig i Grønland, men der findes vist heller ikke slettere Lærere end netop Missionærer. Jeg skal ikke her nærmere komme ind paa deres Arbejde, men der er to Steder, hvor meget kan udrettes for at bevare den virkelige eskimoiske Kultur i sin fulde Kraft. Det kan gøres, og det er ikke en museumsagtig Bevarelse; den eskimoiske Kultur har frembragt deres geniale Fangstredskaber og hele det Apparat, hvormed de trodser den barske Natur, de, der lever længst mod Nord af alle, den eskimoiske Kultur har frembragt Digtere, hvis Sange i Kraft og Følelse ikke overgaas af nogen; der findes et Retssystem, en Morallære, en Kunst — kort sagt, der findes en eskimoisk Kultur.

Ved Angmagalik, paa Østkysten og ved Kap York paa Vestkysten lever denne Kultur endnu — men den trues stærkt. Selvfølgelig af Missionen. Begge Steder sidder et Par

dansk-grønlandske Præster, uddannede ved Seminariet i Godthaab og med en Horizont, der strækker sig dertil og ikke længere. De blander sig i Folks Ægteskabsforhold, ikke raadgivende, men befalende, de forbyder Trommesang, en urgammel Kunst, de lærer de indfødte, der Aartusinder har levet i fuldstændig naturlig Uskyldighed, et jædeligt Folk, blot med en anden Sædelighedsmoral end deres, at skamme sig og genere sig for hinanden — altsaa de er her inde paa at lære Folk Sjofelhed og gøre det jædeligste Folk til det samme usædelige Folk, de kom fra.

Hvor er Oplysningen dog elendig i Grønland, men der findes vist heller ikke slettere Lærere end netop Missionærer. Jeg skal ikke her nærmere komme ind paa deres Arbejde, men der er to Steder, hvor meget kan udrettes for at bevare den virkelige eskimoiske Kultur i sin fulde Kraft. Det kan gøres, og det er ikke en museumsagtig Bevarelse; den eskimoiske Kultur har frembragt deres geniale Fangstredskaber og hele det Apparat, hvormed de trodser den barske Natur, de, der lever længst mod Nord af alle, den eskimoiske Kultur har frembragt Digtere, hvis Sange i Kraft og Følelse ikke overgaas af nogen; der findes et Retssystem, en Morallære, en Kunst — kort sagt, der findes en eskimoisk Kultur.

Ved Angmagalik, paa Østkysten og ved Kap York paa Vestkysten lever denne Kultur endnu — men den trues stærkt. Selvfølgelig af Missionen. Begge Steder sidder et Par dansk-grønlandske Præster, uddannede ved Seminariet i Godthaab og med en Horizont, der strækker sig dertil og ikke længere. De blander sig i Folks Ægteskabsforhold, ikke raadgivende, men befalende, de forbyder Trommesang, en urgammel Kunst, de lærer de indfødte, der Aartusinder har levet i fuldstændig naturlig Uskyldighed, et sædeligt Folk, blot med en anden Sædelighedsmoral end deres, at skamme sig og genere sig for hinanden — altsaa de er her inde paa at lære Folk Sjofelhed og gøre det sædeligste Folk til det samme usædelige Folk, de kom fra.

Der gøres meget i Danmark for at bevare f. Eks. noget Hede i Jylland, som den var; heroppe begaas daglig Forbrydelser mod en ældgammel Kultur, Forbrydelser, ødelæggende for Landet og Befolkningen. Der er noget i Verden, der hedder Udvikling, d. v. s. at erstatte gammelt med nyt og bedre og at tilføje nye Begreber, og Udvikling finder Sted af sig selv, men Missionærer er ikke de rette til at bringe den, naar de begynder med at rive ned paa, hvad de ikke kan erstatte. Lad Missionæren komme herop, Eskimoerne er selv glade derfor, men lad det blive dannede, forstaaende Folk. Til Missionsarbejde kræves Kærlighed til det Folk, man virker blandt, og fremfor alt Taktfølelse, og det lærer man nok ikke paa Seminariet i Godthaab."

Der gøres meget i Danmark for at bevare f. Eks. noget Hede i Jylland, som den var; heroppe begaas daglig Forbrydelser mod en ældgammel Kultur, Forbrydelser, ødelæggende for Landet og Befolkningen. Der er noget i Verden, der hedder Udvikling, d.v.s. at erstatte gammelt med nyt og bedre og at tilføje nye Begreber, og Udvikling finder Sted af sig selv, men Missionærer er ikke de rette til at bringe den, naar de begynder med at rive ned paa, hvad de ikke kan erstatte. Lad Missionæren komme herop, Eskimoerne er selv glade derfor, men lad det blive dannede, forstaaende Folk. Til Missionsarbejde kræves Kærlighed til det det Folk, man virker blandt, og fremfor alt Taktfølelse, og det lærer man nok ikke paa Seminariet i Godthaab."